

TÖRTÉNETI DOLGOZATOK

MEZŐGAZDASÁGI ÖSSZEÍRÁSOK MAGYARORSZÁGON, 1895–2000

LACZKA SÁNDORNÉ

A rendszeres mezőgazdasági statisztikai adatszolgáltatás Magyarországon közel kétszáz éves, de a mezőgazdasági adatgyűjtések a múlt század első felében természetesen még csak a termelés néhány alapvető mutatójára terjedtek ki. Az 1828-tól végzett megfigyelések a bevetett területre, a termelésre és a haszonállatok számára vonatkoztak. A földterületi statisztika alapjául szolgáló első földnyilvántartást, az úgynevezett ideiglenes katasztert 1853-ban, a szőlőterületekre és szüretekre vonatkozó adatgyűjtést pedig 1873-ban vezették be.

Ezek az adatgyűjtések a mezőgazdaság egy-egy részterületére vonatkoztak. A múlt század végén azonban Európa-szerte jelentkezett az igény a mezőgazdaság helyzetének és termelésének alaposabb, szélesebb körű felmérésére is. A magyar statisztikai szolgálat *Keleti Károlynak*, a Hivatal első vezetőjének személyes irányítása mellett szinte elsőként dolgozta ki a széles körű mezőgazdasági megfigyelés programját. A megvalósításra – anyagiak hiányában – csak Keleti Károly halála után kerülhetett sor.

A mezőgazdasági összeírások Magyarországon

Az első részletes mezőgazdasági összeírást az 1895. évi VIII. törvénycikk rendelte el. Az adatgyűjtést a törvényhatóságok tisztviselőinek felügyelete alatt részben számlálóbiztosok, részben bizottságok végezték. Munkájukat törvényhatósági bizottságok vizsgálták felül. Az összeírás valamennyi önálló gazdasági egységre kiterjedt. A kérdőívek a gazdálkodók személyi adatait, a gazdaság munkájában részt vevők számát, a megművelt földterületet művelési ágak és tulajdonformák szerint, a növények vetésterületét és termésmennyiségét, az állatállományt fajta, kor és ivar szerint, a gyümölcsfák számát fajtánként tudakolták. A feltett kérdések száma több mint 500 volt. Az összeírás adataiból 1900-ig öt vaskos kötet (közülük az ötödik egy „regiszter”, az ún. Gazdacímtár) jelent meg. A legfontosabb adatokat az eszmei időpont (1895. november 20.) után 20 hónappal községsorosan is publikálták. A felvétel eredményeinek elemzése a statisztikai módszerek korabeli fejlettségéhez képest mestermű volt, és a magyar mezőgazdaság akkori viszonyairól hű képet adott. Ezzel az összeírással Magyarország számos nyugat-európai ország statisztikai hivatalát megelőzte.

Az első világháború után megváltozott az ország területe és közigazgatási beosztása, és ezzel a századforduló időszakához képest lényegesen megváltoztak a magyar mezőgazdasági termelés feltételei. Indokoltnak látszott tehát az új helyzet felmérése. A Központi Statisztikai Hivatal már 1923-ban javaslatot tett egy mezőgazdasági összeírásra, majd 1928-ban javaslatát megismételte, de annak megvalósítására, főleg pénzügyi okok miatt, nem kerülhetett sor. Az új összeírást csak 1935-ben, a mai FAO elődjének – a Rómában megalakult Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetnek (International Institute of Agriculture – IIA) – a javaslatára hajtották végre.

Az 1935. évi összeírásnak – bár egyes részletei nem tekinthetők kifogástalannak – mind a mai napig nagy jelentősége van. Az 1935. évi összeírás is kiterjedt a földbirtokok számára, területére, felmérte a gazdaságok üzemi és termelési adatait, a munkaerővel való ellátottságot, a gépesítés helyzetét, a gyümölcsfaállományt és az állattenyésztés számos adatát. Az összeírás keretében külön birtokstatisztika is készült, tudakolva a gazdaságok eladósodásának mértékét. Az adatokat öt kötetben publikálták, az első kötet az adatfelvétel után 22 hónappal jelent meg. Az összeírás feltárta, hogy a két összeírás közötti időszakban – 1895–1935 között – a mezőgazdaság csak szerény mértékben fejlődött. Az adatok segítségével megítélhetővé vált a magyar mezőgazdaság nemzetközi elmaradottsága, láthatóvá vált, hogy a stagnálás oka a tőkehiányon kívül a birtokszerkezet.

1942-ben újabb kísérletre került sor a mezőgazdaság helyzetének az előzőknél szűkebb körű statisztikai felmérésére. A felvétel az állatállományra, a mezőgazdasági gépekre és berendezésekre terjedt ki. Az összeírás adatainak publikálására a háborús események miatt nem kerülhetett sor, a főbb eredményeket az 1943–1946. évi statisztikai évkönyv közölte.

A háború után a Központi Statisztikai Hivatal újjászervezésével egyidejűleg átalakult a mezőgazdasági statisztikai adatgyűjtés rendszere is. Bizonyos adatszolgáltatások rendszeressé, illetve a korábbinál gyakoribbá váltak. Rendszeressé vált például a mezőgazdasági terület számbavétele, a hasznosítás módjának, mértékének megállapítása. Gyakoribbá váltak az állatszámítások, eleinte évenként egyszer, majd reprezentatív felvételekkel bővítve évenként négy alkalommal számlálták meg az állatállományt. Felvetődött egy átfogó mezőgazdasági összeírás végrehajtásának gondolata is. Indokolt lett volna például a földreform utáni helyzetet pontosan felmérni, akkor azonban erre sem pénz, sem megfelelő statisztikai szervezet nem állt rendelkezésre.

Az 1950-es évek végén a FAO kérte hazánk csatlakozását az 1960. évi mezőgazdasági világcenzushoz – ezt a hazai információs igények is indokolták –, így ekkor ismét napirendre került az általános mezőgazdasági összeírás ügye. A helyzet mérlegelése után azonban az összeírást mégis elhalasztották. Mivel azonban néhány rész kérdés vizsgálata nem tűrt halasztást, 1959-ben országos gyümölcsfa-összeírást, 1960-ban gépösszeírást, 1965-ben pedig országos szőlőösszeírást hajtottak végre.

A hatvanas években gyors ütemben végrehajtott nagyüzemesítés következtében a magyar mezőgazdaság szerkezete alapvetően megváltozott. A számviteli rend megszilárdulásával, a nagyüzemekről részletes és pontos statisztikai információ állt rendelkezésre. Az állami gazdaságok és a mezőgazdasági termelőszövetkezetek azonban a mezőgazdasági termelésnek csak egy részét adták. A falusi lakosság körében – a központilag rosszul szervezett ellátás és az alacsony munkabérek hatására – háztáji jellegű kistermelés alakult ki. A két szektor között jól körülhatárolható munkamegosztás jött létre. Az így kialakult

helyzet feltárására merült fel ismét az átfogó mezőgazdasági census szükségessége. A hazai igények mellett mind erősebben jelentkezett a FAO nemzetközi szintű igénye is. A magyar kormány 1970-ben jelentette be csatlakozását a világcenzushoz.

Az összeírást a Minisztertanács 3401/1970. sz. határozata rendelte el, és a végrehajtást a kormány 2/1972. sz. rendelete szabályozta. E döntés alapján az összeírásra 1972-ben került sor. A program kidolgozásakor az igények minél teljesebb kielégítése volt a cél. A nagyüzemekről – mivel termelési statisztikájuk a legtöbb területen kielégítő volt – olyan adatokat gyűjtöttek, amelyek kiegészítették az alapvető információkat (például üzemszervezet, földterület-tagoltság, termelési technológiák, koncentráltóság). A kisüzemekben ezzel szemben az alapvető termelési adatok összegyűjtése volt a cél, de a termelés társadalmi vonatkozásairól, a termelés infrastruktúrájáról is igyekeztek képet kapni. A felvétel technikai lebonyolítása a kistermelők esetében egy teljes körű felvétel és nyolc erre alapozott reprezentatív összeírás végrehajtását jelentette. Az összeírás adatait 15 kötetben (köztük egy angol nyelvű) publikálták. Az első kötet az adatfelvételt követően 7 hónap múlva jelent meg.

A felvételek a mezőgazdaság számos olyan vonásáról adtak információt, amelyek korábban nem voltak ismeretesek. Különösen a kistermelésre vonatkozó adatok voltak újszerűek. Kiderült, hogy az ország lakosságának csaknem fele vesz részt a mezőgazdasági termelésben és fogyasztja háztartásában az előállított termékeket. A társadalmi rétegződés azt is megmutatta, hogy a kistermelés korántsem tekinthető kizárólag paraszti tevékenységnek, abban valamennyi társadalmi réteg számottevően részt vesz. Az összeírás adatai a hetvenes években nem kis mértékben járultak hozzá a kistermeléssel szemben korábban megnyilvánult politika átalakításához.

Az 1980. évi világcenzushoz Magyarország már vita nélkül csatlakozott, csupán a költségtagarékos módszerek alkalmazását jelezték a FAO-nak. Ez az 1972. évi adatgyűjtések leszűkítését jelentette. A nagyüzemek kiegészítő felvételei mellett a kistermelőkről egy teljes körű és öt reprezentatív felvétel adatai nyújtottak információt. A felvételi program terjedelmének csökkentése mellett a minta szűkítése is számottevő megtakarítást eredményezett. Az összeírás adatait 9 kötetben publikálták. Az első kötet az adatfelvételt követően 5 hónap múlva jelent meg.

Az 1970. és 1980. évi összeírások mellett a hazai intézmények és a FAO ötévenkénti adatigényének kielégítésére 1976-ban és 1986-ban a teljes körű állatszámmláláshoz kapcsolódóan a Hivatal információkat gyűjtött a kistermelők legfontosabb adatairól (gazdaságok száma, földterülete, állatállománya, fontosabb termelési adatok stb.).

A soron következő, az 1991. évi Általános Mezőgazdasági Összeírásról a kormány 1990. augusztus 2-i határozata rendelkezett, a végrehajtást az 1991. március 1-jei 36/1991. sz. rendelet szabályozta. Az összeírás célkitűzései több felvétel összehangolt végrehajtásával teljesültek.

A mezőgazdasági nagyüzemek adataikat az éves beszámolási rendszer keretében közölték.

A beszámolási rendszer 1991-ben

- a) a földterület főbb tagoltsági adatai (június),
- b) az árugyümölcsösök és szőlők részletező adatai (június),
- c) az anyaállomány fajta szerinti megoszlása és tartásrendszere (október)

felvételével, 1992-ben pedig

- d) a növénytermelés és állattenyésztés költségeinek és árbevételeinek 1991. évi alakulása (március),
- e) a főbb növények technológiai adatai (március),
- f) kiegészítő adatok a mezőgazdasági gépállományról (március),
- g) kiegészítő munkaügyi adatok (március)

felvételével egészültek ki.

A kistermeléssel foglalkozó háztartások 1991. évi megfigyelése három adatgyűjtésre támaszkodva valósult meg:

– 1991 áprilisában első lépésként került sor a mezőgazdasági kistermelők teljes körű összeírására, amely nagyobb zökkenők nélkül, szervezeten és határidőre valósult meg a lakosság együttműködési készségének, választási hajlandóságának köszönhetően;

– 1991 októberében a kistermelők további – teljesítmény – adatait mintavételes módszerrel gyűjtötte be a Hivatal számlalóbiztosok közreműködésével a tavaszi teljes körű felvétel címjegyzékéből véletlenszerűen kiválasztott mintegy 70 000 adatszolgáltató felkeresésével, és ekkor került sor az állatállomány reprezentatív számbavételére is;

– 1991 decemberében a census kiegészítéseként az ELAR (Egységes Lakossági Adatfelvételi Rendszer) keretében az 1990. évi népszámlálás anyaga alapján véletlenszerűen kiválasztott 30 000 háztartásban, a korábbi évekéhez hasonlóan összeírták a háztartások kistermelésben való részvételének néhány olyan jellemzőjét, amelyek képet adtak a mezőgazdasági kistermelés körülményeiről, a földtulajdon kérdéseiről, és az ELAR háztartás-statisztikai mintájában sor került a tavaszi teljes körű összeírás során össze nem írt, a gazdaságméretnél kisebb területtel rendelkező kistermelők és kiskerttulajdonosok mezőgazdasági termelésének megfigyelésére is.

Az összeírás adatait a Hivatal 4 kötetben publikálta. Az első kötet az adatfelvétel után 18 hónappal jelent meg.

A soron következő az ezredvégre tervezett Általános Mezőgazdasági Összeírás – az ÁMÖ 2000 – végrehajtásának legfontosabb indokai a következőkben fogalmazhatók meg:

– a politikai rendszerváltás talán a mezőgazdaság termelési viszonyait érintette a legmélyebben – gyökeres tulajdonváltás következett be, a termelés súlypontja a korábbi nagyüzemi (termelőszövetkezetek, állami gazdaságok, mezőgazdasági szakszövetkezetek) termelésről a magángazdaságokra helyeződött át; a privatizációs folyamat lényegében befejeződve, a földtulajdon struktúrája többé-kevésbé stabilizálódott – ezért a mezőgazdaság átalakulási folyamatának lezárása után elengedhetetlen feladat az ágazatról minél teljesebb, megalapozott, pontos és hiteles képet adó helyzetfelmérést készíteni;

– az Európai Unióhoz való csatlakozáshoz feltétlenül szükség van – az EU-regulációknak megfelelő – ún. „gazdaságszerkezeti alapösszeírás” végrehajtására;

– az Általános Mezőgazdasági Összeírás végrehajtásával Magyarország csatlakozik a FAO 2000-es világ-censusához.

Mindezek mellett az Általános Mezőgazdasági Összeírással kívánja a Központi Statisztikai Hivatal

- a hazai felhasználói – gazdasági, politikai, tudományos kutatói szervezetek – adatigényeit kielégíteni;
- a mezőgazdasági ágazat statisztikai adatgyűjtési és nyilvántartási rendszerének korszerűsítésére lehetőséget adni;
- az EU-konform adatgyűjtési rendszer kialakítását megalapozni;
- az EU és a FAO adatigényeinek kielégítését biztosítani.

A 2000. évi Általános Mezőgazdasági Összeírás végrehajtását az Országgyűlés az 1999. május 4-i XLVI. törvényben rendelte el.

Az összeírás kiterjed a Magyarország területén mezőgazdasági tevékenységet végző természetes és jogi személyekre, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre. A jogi személyiségű, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek összeírása független ágazati besorolásuktól, azaz az összeírás minden mezőgazdasági tevékenységet folytató szervezetet érint. A szervezetek adatszolgáltatásukat az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programban (OSAP) rögzítetteknek megfelelően teljesítik. A természetes személyek esetében az összeírás alapegysége a háztartás.

Az összeírás egyrészt a valamennyi mezőgazdasági tevékenységet folytató egységre vonatkozó teljes körű, másrészt a teljes körben összeírt alapsokaságból kiválasztott egységekre vonatkozó reprezentatív felvételekből tevődik össze. A teljes körű összeírás eszmei időpontja 2000. március 31., a reprezentatív felvételeket pedig ezt követően 2000. augusztus, illetve december hónapban hajtja végre a Hivatal. A teljes körű összeírás programjában a háztartás (gazdaság) azonosító adatai, a háztartáshoz (gazdasághoz) tartozó személyek száma, neme, kora, gazdasági aktivitása, a foglalkoztatott „idegen” munkaerő száma, tevékenysége, a háztartás (gazdaság) használatában lévő földterület mérete művelési ágak, a használat jogcíme, területi elhelyezkedése szerint, az intenzív földhasználat jellemzői (ültetvények, üvegház, fólia stb.), a gazdaság állatállománya faj, kor és ivar szerint, a mezőgazdasági gép-, eszköz- és épületállomány adatai, valamint a mezőgazdasági tevékenységen kívüli termelőtevékenység kerül megfigyelésre.

A növénytermelési reprezentatív felvételek főbb témakörei közé a szántóföldi és a kertészeti növénytermelés vetésszerkezete, termésmennyisége növényfajonként, a gyümölcs- és szőlőültetvények (borszőlő és étkezési szőlő) területe, a gyümölcsfák száma fajonként, a bogyós gyümölcsű ültetvények területe, termésmennyisége, az üvegházi, fólia alatti termelés jellemzői (terület, termésmennyiség), a főbb agrotechnikai jellemzők (talajero-gazdálkodás, növényvédelem, öntözés, biotermelés) tartoznak.

Az állatállomány, állattermék-termelés mintavételes felvételének főbb témái: az állatállomány faj, fajta, kor és ivar szerint, tenyésztési adatok (szaporulat, állományváltás), az állattenyésztési termékek termelésének mennyisége, valamint a tartási, gondozási technológia.

A mezőgazdasági gép-, épület- és eszközállományra vonatkozóan a reprezentatív felmérés során a gépek, épületek és eszközök legfontosabb műszaki paramétereit figyelik meg. Ez a felmérés egyben része a teljes nemzetgazdaságra kiterjedő állóeszköz-felvételnek is.

A FAO szerepe a mezőgazdasági összeírásokban

Tekintettel arra, hogy Magyarország az 1953 és 1968 közötti időszak kivételével a FAO tagja, teljes körű mezőgazdasági összeírásai programjának kialakításában a FAO évtizedeken át meghatározó szerepet játszott.

A 2000. évi Mezőgazdasági Világösszeírás a nyolcadik tízévenkénti program. Az első és a második programot a Római Mezőgazdasági Intézet (IIA) szervezte 1930-ban és 1940-ben. Az IIA 1946. évi feloszlása után a következő hat programot (1950, 1960, 1970, 1980, 1990, 2000) a FAO szakmai tanácsokkal támogatta, illetve támogatja. A világcenzus ajánlott gyakorisága tíz év, azonban a fejlett országokban és ott, ahol gyakoriak a változások, ötévenként javasolnak teljes körű felvételt végrehajtani.

A mezőgazdasági világösszeírásokat nem úgy kell értelmezni, hogy azt valamennyi országban egyidejűleg, egy megadott évben hajtják végre. Az 1930. évi programban kérték a részt vevő országokat, hogy nemzeti mezőgazdasági összeírásaikat, ha az ország az északi földtekén van 1929-ben, ha a délin 1930-ban hajtják végre. Hasonló volt a kívánalom 1940-ben is. Az országok azonban ezt a követelményt egyetlen esetben sem tudták teljesíteni. Az 1980. évi program nemzeti statisztikai összeírásait például 1976 és 1985 között hajtották végre.

A FAO elvárása jelenleg az, hogy az országok összeírásukat lehetőleg az ezredfordulóhoz közel eső évben hajtják végre.

Jellemzőnek tekinthető a takarékosagra való törekvés is. Általában egy minimális és egy maximális programot fogalmaznak meg, ezen túlmenően felhívják az országok figyelmét a nemzeti sajtóságok vizsgálatára. A maximális program végrehajtását a fejlettebb országoknak javasolják. (Az 1972-es magyar program lényegében kielégítette a maximális program elvárásait.)

Valamennyi program megfogalmaz valamilyen új, a korábbiaktól eltérő szempontot is. A 2000-es programnak is vannak új elemei. Az elmúlt tíz évben megnövekedett a társadalom és a kormányok érdeklődése a környezetvédelem iránt. Ezért a 2000. évi census is kísérletet tesz arra, hogy néhány új környezetvédelmi kérdést bevonjon a megfigyelés körébe. A korábbi összeírások során már gyűjtöttek ugyan olyan adatokat, amelyek kapcsolódtak a környezetvédelemhez (például a földhasználatra vonatkozó adatok), de a 2000. évi program a környezetvédelemmel kapcsolatos további témák vizsgálatát is javasolja.

Ugyancsak új vizsgálati szempont a termelés célja: elsősorban saját fogyasztásra vagy eladásra termelnek-e a mezőgazdasági tevékenységet folytató háztartások. Szorosan kapcsolódik ehhez a kérdéskörhöz a demográfiai jellemzők vizsgálata is (a háztartáshoz tartozók családi állapota, iskolázottsága stb.). Az ezredfordulói elemzések témájaként javasolják a nők szerepét a mezőgazdasági termelésben. Ennek oka, hogy sok országban az egyedülálló idős nők gazdálkodóként folytatnak „mezőgazdasági tevékenységet” jövedelem-kiegészítés céljából. Továbbra is a kiemelt vizsgálati szempontok között szerepel a termőtalaj minősége, az agrotechnikai jellemzők, valamint a biogazdálkodás is.

Az EU hatása az agrárstatisztika rendszerére

Napjainkban az összeírások programjának kidolgozásakor az EU információigényei minősülnek a legfontosabb nemzetközi szempontnak. Az EU előírásai jóval szigorúbbak a FAO ajánlásainál, és – a közösségi költségvetésből legnagyobb arányban részesedő mezőgazdasági támogatásokra való tekintettel – az agrárinformációs rendszerrel szemben megkülönböztetett igényeket és fokozottabb követelményeket támasztunk. Az agrárstatisztika az Európai Unió statisztikai rendszerének egyik legfejlettebb alrendszerét képezi.

A magyar Statisztikai Fejezet (12) átvilágítására 1998 júliusában multilaterális és bilaterális keretek között Brüsszelben került sor. A magyar delegáció bejelentette, hogy Magyarország a statisztika területén átveszi a közösségi vívmányokat, és nem tart igényt átmeneti időszakra.

A mezőgazdasági statisztika területén a legfontosabb feladatok:

- teljes körű mezőgazdasági összeírás végrehajtása nem később, mint 2000-ben,
- a gazdaságregiszter továbbfejlesztése (a KSH Mezőgazdasági Statisztikai főosztálya a megelőző teljes körű mezőgazdasági összeírásokra alapozva 1991 óta dolgozik a regiszter kialakításán),
- a hazai és az EU-igényeket egyaránt kielégítő gazdaságtipológia kialakítása,
- gyümölcs- és szőlőültetvény-összeírás végrehajtása a csatlakozást megelőzően,
- gyümölcsfa- és szőlőültetvény-regiszter létrehozása a teljes körű összeírásokra építve a csatlakozást megelőzően,
- a mezőgazdasági termékstatisztika felülvizsgálata és fejlesztése,
- a feldolgozott mezőgazdasági termékek megfigyelése,
- a mezőgazdasági számlák rendszerének kidolgozása,
- az erdőgazdálkodás információs rendszerének létrehozása.

Ezek alapján felvázolható a magyar agrárstatisztika fejlesztésének elkövetkező éveket érintő ütemterve.

A teljes harmonizáltság vállalt időpontja

Statisztika	2000.	2001.	2002.
	évben		
1. KSH feladatok			
Földhasználati statisztika			
ÁMÖ			
Farmregiszter			
Eurofarm-adatbázis			
Szőlőösszeírás			
Gyümölcsfa-összeírás			
Mezőgazdasági árstatisztika			
Mezőgazdasági munkaerő-statisztika (ALI)			
Növénytermesztési statisztikák			
Állatállomány-statisztikák			
Élelmiszeripar mezőgazdasági szemléletű statisztikája			
2. Közös feladatok			
Tipológia			
Szőlőregiszter			
Gyümölcsfaregiszter			
Mezőgazdasági számlák rendszere			
Mezőgazdasági háztartások jövedelme			
Ágazati termelési és jövedelem modell (SPEL)			
Mezőgazdasági számviteli információs rendszer (FADN)			
Növényi termékmérlegek			
Állati termékmérlegek			
Takarmánymérlegek			
3. FVM feladatok			
Távérzékelés			
Terméshozam-előrejelzés			
Erdészeti statisztika			
Halászati statisztika			

	jelenleg nagyrészt harmonizált
	jelenleg részben harmonizált
	jelenleg új feladat

Új adatgyűjtések a középtávú terv szerint

Adatgyűjtés	Tervezett időpontja (év)				Megjegyzés
	2001	2002	2003	2004	
Szőlőültetvény-összeírás	◆				10 évenként (teljes körű)
Gyümölcsfa-összeírás	◆				5 évenként (teljes körű)
Gazdaságszerkezeti-összeírás			◆		2-3 évenként (reprezentatív)
A mezőgazdasági termelés agrotechnikai jellemzői		◆			2-3 évenként (reprezentatív)
Virág- és dísznövény-termesztés		◆			4-5 évenként (teljes körű)
Tej- és tejtermék-termelés a mezőgazdaságban	◆	◆	◆	◆	Havonként folyamatosan (reprezentatív)
Állatvágási statisztika	◆	◆	◆	◆	Havonként folyamatosan (reprezentatív)
Biogazdálkodás felmérése		◆			4-5 évenként (reprezentatív)

A vállalt időpontok nem kis feladatot rónak a magyar statisztikai szolgálatra. Valamennyi felsorolt agrárstatisztikai téma esetében a 2000-es ÁMÖ a bázis, hiszen ez adhat teljes képet a kilencvenes években gyökeres átalakuláson átesett mezőgazdasági tevékenységet folytató szervezetekről, vállalkozásokról és háztartásokról. Így az összeírás sikeres végrehajtása a feltétele az EU-konform agrárstatisztikai rendszer kialakításának az elkövetkező években.

TÁRGYSZÓ: Mezőgazdasági statisztika. Összeírások.

SUMMARY

The author gives a historical review about the agricultural census in Hungary, where the first census of such type took place in 1895. After then similar surveys were carried out in 1935, 1972, 1981 and 1991. In 2000 the Hungarian Central Statistical Office intends to carry out again a General Agricultural Census. The aim of the 2000 census is to survey the economic structure created after the reprivatization of the landed properties, but the EU and FAO requirements will also be observed at the shaping up of the programme.